

Fernando Merino

Als ambients de la crítica musical que donà impuls al ressorgiment del pop ibèric en els primers anys 80, quan les edicions ens arribaven invariablement damunt vinil, el comentari més freqüent ens anunciava que un disc era bo si el primer tema de la cara B responia a les expectatives. Faig memòria d'aquesta pràctica, ara impossible (el *Compact* no té ànima de plàstic), perquè l'estrena del cicle *Première* als Renoir de Palma, el passat 14 de febrer, hi participava ànimicament d'aquest principi artesanal. *Un heroi molt discret*, pel·lícula basada en el llibre de Jean-François Deniau, em permet contemplar aquesta primera aproximació a un cicle de tretze títols, amb ulls musicals, i confirmar així que, efectivament, aquest sandvitx és bo de bon de veres. Establir la comparança del (sandvitx) ve justificat perquè, obrint i tancant, com si fos un entrepà, tenim la secció de cordes d'una orquestra de cambra que interpreta la peça del compositor Alexandre Desplat que serveix de *leit motiv* a la pel·lícula. N'hi ha més. El propi Jacques Audiard, autor del guió, i

director, ha volgut donar-li un paper protagonista a la música: "En aquesta història", ens explica Audiard, "volia veure la banda sonora interpretada a les imatges en determinades ocasions, per enfortir el que em semblava el costat èpic d'aquesta aventura: la petita òpera d'un home comú". Això fa que no ens trobem en cap moment amb il·lustracions d'època (l'ambientació i els fets descrits ens situa al bienni 44-45, la França ocupada, i després alliberada), sinó més aviat tot el contrari: hi trobam bocins de minimalisme. En efecte, no tenim referències temporals en clau de pentagrama. "Tot surt de nosaltres", assenyala Audiard, "el que es pot interpretar com una forma de dir que tot està falsificat en aquesta història". ¿Què té a veure això amb la sentència de la cara B, entesa com el qualificatiu d'obra rodona? Pot semblar que res, en efecte, i que simplement m'agrada establir la comparança amb aquelles pràctiques del passat immediat. Res, en efecte? En tot cas, cal afegir-hi una aclaració. Hem avançat que Jacques Audiard des del principi s'havia plantejat la trama com "la petita òpera d'un home comú". Mathieu Kassovitz, l'actor-director que interpreta el paper protagonista del mentider Albert Dehousse, ens recorda que la idea original de Jacques Audiard, "era fer una epopeia irrisòria del tipus *Little Big Man*, on l'heroi que interpreta Dustin Hoffman és un personatge vulgar que viu moments excepcionals en situacions sorprenents". Traslladat al context d'*Un heros tres discret*, Audiard interpreta la novel·la de Deniau com "el relat d'un moment determinat del destí col·lectiu, mitjançant la història d'un home tot sol, i el converteix en comèdia". La presència de la música a les imatges d'aquesta obra polèmica d'Audiard (França no té encara assumit el seu paper els anys d'ocupació, i s'estima més amagar-lo) subratlla l'esmentat efecte de visió de conjunt a través de la simple anècdota. És la cara B d'un producte explosiu. ♦